

Et liv uden krop

BOGANMELDelse

Minna Camara
kultur@jfmedier.dk

BØGER: Der er dømt fremtidstanker og digitale overhalinger, når Kasper Hoff med sin nye roman "Rygtet om hendes død" undersøger begrebet "uendeligt digitalt liv".

Den handler om den konflikt og det dilemma, som opstår, da Morten mister sin mor- og så alligevel ikke mister hende. For Mortens mor, den verdenskendte stjerneurolog Beate Nielsen, formår nemlig at lave en digital version af sig selv, inden hun dør. Det betyder, at hun lever videre uden en krop.

Når Kasper Hoff i sin fortælling muliggør et digitalt liv efter døden, undersøger han samtidig en række etik og moral-spørgsmål. Spørgsmål, som vi måske kan komme til at skulle tage stilling til i fremtiden.

Under alle omstændigheder er det spørgsmål, som Morten helt uforberedt må forholde sig til, eftersom han ikke har kendskab til projektet, og da han først hører om sin berømte mors nye opfindelse, er han skeptisk.

Rutsjetur af følelser

Alligevel oplever han en rutsjetur af følelser og kan trods sin stærke skepsis pludselig ikke selv afgøre, hvad der etisk rigtigt og forkert, om hans mor er levende i form af en talende urne, eller om hun er død med sit begravede legeme, og om det hele derfor er et stort fupnummer, som også er i stand til at fuppe ham.

Egentlig er bogens tematik både interessant og tankevækkende, der er bare noget utroværdigt over fortællingen. Dels er der i romanen ingen grænser for, hvor hypet og stort projektet om morens evige liv er. "Jeg lavede mit interview med den

amerikanske tv-station, og det blev det mest sete program i USA den uge," er for eksempel Mortens beskrivelse af en tv-optræden, som han har medvirket i.

Selvfølgelig ville det være realistisk, at sådan en opfindelse ville blive en verdenssensation, men der er noget, som knirker i læsebrillerne, når forfatteren beskriver graden af projektets succes. Det virker ikke overbevisende, men nærmere som forfatterens vildeste fantasi.

Ingen stor læseoplevelse

Rent sprogligt er der heller ikke tale om en stor læseoplevelse. Sproget er fladt og lidt for ungt, og derfor er der en uoverensstemmelse mellem sproget og hovedpersonens alder.

Voksne mænd, som har rundet de 35 år, siger simpelthen ikke "men nej" så ofte, som Morten gør det, og derudover er der også noget trætende ved, at forfatteren konstant underbygger sine egne pointer og ikke har tiltro til, at læseren selv kan lave de mange konklusioner.

Egentlig er handlingen forudsigelig, og man når som læser ofte at regne ud, hvad der vil ske - selvom hovedpersonen Morten i romanen selv er i tvivl.

"Rygtet om hendes død" er således en spændende idé, som desværre ikke bliver fulgt ordentligt til dørs, fordi Kasper Hoff ikke formår at skrive en overbevisende og fængende fortælling, men nærmere en mellemting mellem en mangelfuld sci-fi-roman og en nutidig historie med en opsigtsvækkende fremtidsopfindelse.

ROMAN

★★★★★

FORFATTER: Kasper Hoff

TITEL: "Rygtet om hendes død" 231 sider, Modtryk

Et kig i Pandoras æske

BOGANMELDelse

Ole Møller
kultur@jfmedier.dk

BØGER: Der er en myte om den underskønne kvinde Pandora, som overguden Zeus bad den geniale håndværker Hefaistos om at skabe for at give hende til guden Epimetheus, som betyder den bagudtænkende.

Hun fik en æske med sig, som rummede alverdens lidelser, og på trods af den forudtænkende og menneskevenlige Prometheus' advarsler åbnede broderen Epimetheus den. Som den eneste rest lå håbet tilbage i æsken.

Det er den myte, som Ursula Andkjær Olsen forholder sig til, om end frit, i sin første roman med titlen "Krisehæfterne". Romanen er todelt med overskrifterne "Pandora Blue Box" og "Atlantissyndromet". Som øer af tavshed fungerer Sophia Kalkaus solariserede fotos i bogen.

Kærlighedshistorier

Nu skal man ikke tro, at denne roman rummer en klar fremadskridende handling. Det er jo stadigvæk en lyriker, der står bag. Men gennem det store net af optegnelser skimter man en kærlighedshistorie, eller rettere to, nemlig reaktionen over at blive forladt af Romeo og fortvivlelsen over ikke at blive genelsket af Alfa.

Jeg-fortælleren kalder sig selv for Pandora og er ifølge hende "en straf forklædt som

Ursula Andkjær Olsen. Foto: Gyldendal

gave". Hun er den, som har åbnet for æsken. Men hun siger også: "Jeg er alle personer, ligesom i drømme".

Hendes første reaktion er et had, om hvilket hun siger: "De færreste andre er så hadefulde som mig", og som naturlig opfølgning af hadet indfinder hævn sig. Den udmønter sig i forestillinger om pinsler som at komme "chili i boller og æggestokke". Hun vil trænge ind i Romeos drømme, og i sine egne, og dræbe ham der. Der er en voldsomhed i fortællerens sind, men denne form for hævn modererer hun dog senere. Typisk er det, at Pandora ofte tænker i kontraster,

drøm over for realitet, det gode over for det onde.

Det skal siges, at fortælleren også er hård ved sig selv. Hun stiller sig selv spørgsmålet om, hvorfor hun ikke bliver genelsket, kalder sig selv for "den jomfruelige type" og siger: "Jeg forstår ikke det sanselige". Hun længes efter absolut nærhed og drømmer om Alfa, som hun ved, hun aldrig får. Her dukker muligheden for, at hun selv har skyld, op.

Man kan sige, at Ursula Andkjær Olsen bruger både Romeo og Alfa, men også veninden Echo som modfigurer. Deres verden er en helt anden end Pandoras, men

ROMAN

★★★★★

FORFATTER:

Ursula Andkjær Olsen
TITEL: "Krisehæfterne" 427 sider, Gyldendal

de kan, som også veninden Zulu, kaste lys på Pandoras problemer.

Da sidstnævnte taler om det "sprøde menneske" Romeo, og kalder fortælleren for en "krævende person", svarer Pandora dog: "Jeg kræver ikke noget, meget kan man sige om mig, jeg er ufølsom, lukket, irritabel, uinteresseret, uimponeret, men jeg er ikke krævende".

Skal man i romanens ånd kalde den for et monstrum eller et storværk? Måske for et monstrøst storværk. Den stiller store krav til læseren. Men når det lystfyldte arbejde er gjort, føler man sig som læser belønnet og beriget.

Bornholmerne tvivlede på Nato

Under Den Kolde Krig var forsvarsviljen stor på Bornholm. Med god grund.

BOGANMELDelse

Per Storm Madsen
psm@fyens.dk

BØGER: I 1600-tallet, da det danske rige skrumpede på grund af tabte krige, smed bornholmerne de svenske besættelse i Østersøen. Bornholm ville være dansk.

På den baggrund skulle man mene, at øen i den grad fortjener at være en fuldgyldig del af Danmark, men er det tilfældet? Ikke ifølge bornholmerne selv, skal man tro Øjvind Kyrø lette, men solidt dokumenterede bog om Bornholm under Den Kolde Krig.

Kyrø bruger en del sider på årsagen til bornholmernes mistro. Den udspringer af en kombination af ligegyldighed og politisk frygt i befrielsesdagene i maj 1945.

Mens bornholmerne i radioen kunne høre Gunnar "Nu" Hansens jublende reportager fra København, blev Rønne og Nexø bombet af sovjetiske fly, fordi øens tyske kommandant kun ville overgive sig til de vestallierede.

Men de kom aldrig, for general Eisenhower ville ikke udfordre russerne, og den danske befrielsesregering var tavs. Da Folketinget åbnede 9. maj, lovede statsminister Buhl hurtigt forbindelse til Færøerne og Grønland, men han sagde ikke ord om det russisk-invaderede og bombede Bornholm.

En fortælling værd

Denne oplysning er hentet i Bent Jensens "Bjørnen og Haren" fra 1999, og skal man dybt ned i det politiske spil om Bornholm og det sovjeti-

skes pres i koldkrigsperioden, er det nok der, man skal starte. Men Kyrø's bog har en anden kvalitet. Den giver bornholmerne opfattelse af situationen, og den fortæller om en forsvarsvilje, der var betydeligt stærkere end i det øvrige Danmark.

For bornholmerne tvivlede på, at Natos musketør-ed omfattede deres ø, og tvivlen var velbegrunderet. I en note fra 1946 i forbindelse med russernes retræte stod, at dansk militær skulle overtage kontrollen, og den note tolkede Folketinget i mange år så rigtigt, at Nato-allierede for enhver pris skulle holdes væk. Selv et amerikansk militærorkester, der skulle spille ved det bornholmske dyrskue i 1982, fik forbud.

Bornholms udsatte position er en fortælling værd. Kyrø's bog giver fint indblik.

HISTORIE

★★★★★

FORFATTER:

Øjvind Kyrø
TITEL: "Det hemmelige Bornholm. Bornholmerne fortæller om Den Kolde Krig" 256 sider, People's Press